



INSTYTUT  
HISTORYCZNY  
UNIwersytetu Warszawskiego

Opinia na temat projektu Statutu UW  
(wersja opublikowana 12 kwietnia 2019 r.)

Statut jest dokumentem o fundamentalnym znaczeniu dla funkcjonowania Uniwersytetu, zwłaszcza w kontekście nowej ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, która w odróżnieniu od poprzednich rozwiązań legislacyjnych nie normuje bardzo wielu elementów życia akademickiego. Tym większe znaczenie ma sformułowanie przepisów określających ustrój uczelni w sposób, który zapewni jej optymalne funkcjonowanie.

W myśleniu o przyszłej organizacji wewnętrznej UW wyraźnie ścierają się dwie, przeciwstawne racje: z jednej strony tradycyjna zasada samorządności akademickiej, z drugiej – dążność do efektywniejszego zarządzania opartego na przewadze merytokracji nad demokracją. Sądzymy, że rozwiązania zawarte w przyszłym Statucie UW powinny dobrze wyważyć obie te racje.

### Zagadnienia ogólne

W proponowanym projekcie statutu największy niepokój budzi ograniczenie roli organów przedstawicielskich pochodzących z wyboru. Ustawowo zagwarantowana silna pozycja Rektora oraz głównego ciała przedstawicielskiego całej uczelni jakim jest Senat nie jest zrównoważona przez żaden inny podmiot istotnie reprezentujący społeczność akademicką. Z pewnością nie będzie nią Rada Uczelni, która, choć uzyska kompetencje nadzorcze wobec Rektora, z racji swego mandatu wynikającego z wyboru Senatu nie stanie się głosem wspólnoty akademickiej. W projektowanym ustroju jedynymi przedstawicielami pracowników uczelni, których mandat pochodzić będzie z wyboru, będą senatorowie (§ 37) oraz członkowie i przewodniczący Rad Naukowych Dyscyplin (§ 53, ust. 1) i Rady Naukowej Dziedzin (§ 54, ust. 5).

Mechanizm wyłaniania członków Senatu w kurii profesorskiej w ramach dyscyplin (§ 38, ust. 1) oznacza, że większość senatorów spośród pracowników UW będzie reprezentantami poszczególnych dyscyplin naukowych, a nie jednostek zatrudniających pracowników. To rozwiązanie wydaje się jedną z kluczowych zmian w projektowanym ustroju UW. Jesteśmy przekonani o słuszności takiego rozwiązania, które umożliwi Senatowi lepszą pracę na rzecz całej uczelni. Jednakże rozwiązanie to, zwłaszcza przy proponowanym sposobie wyłaniania dziekanów wydziałów (§ 58), rodzi niebezpieczeństwo, że pracownicy skupieni w poszczególnych jednostkach organizacyjnych uczelni nie będą mieli swego naturalnego przedstawiciela ani wśród senatorów, ani w osobie dziekana wydziału.

W związku z tym proponujemy jedno z następujących rozwiązań:

1. Zachowanie mechanizmu wyłaniania dziekana w drodze wyborów w obrębie jednostek organizacyjnych uczelni, a w wypadku, gdyby osoby pełniące funkcje kierownicze pochodziły z nominacji Rektora (jak w § 68), takie sformułowanie § 58, by nakładał on na Rektora obowiązek uznania wyniku wyborów dokonanych przez kolegium wyborcze jednostki organizacyjnej.
2. Gdyby jednak odejście od zasady powoływania dziekana przez Rektora spośród kandydatów wyłonionych przez kolegium wyborcze jednostki organizacyjnej okazało się niemożliwe, proponujemy powołanie odrębnej od dziekana funkcji Przewodniczącego Rady Wydziału lub Rady innej jednostki organizacyjnej (dot. § 59, ust. 1, pkt 8.; § 60, ust. 1, pkt 1.), działającego jako reprezentant środowiska.

**Ad § 60, ust. 1, pkt. 3.** Przepis określa skład Rady Wydziału, ustalając maksymalne wartości procentowe dla poszczególnych grup pracowników. Zapis taki może uniemożliwić wielu wydziałom tworzenie Rady Wydziału ze wszystkich pracowników jednostki. Proponujemy



INSTYTUT  
HISTORYCZNY  
UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

stosowną korektę tego paragrafu, umożliwiającą utworzenie Rady Wydziału w składzie obejmującym wszystkich pracowników jednostki organizacyjnej.

### **Zasady funkcjonowania dużych środowisk w ramach wydziału**

Z uznaniem przyjęliśmy pojawienie się zapisów § 59 ust. 2 oraz § 62. Zapisy te odbieramy jako próbę wyjścia naprzeciw postulatом zgłaszanym m.in. przez środowisko Instytutu Historycznego. Zaproponowane rozwiązania niestety w niewystarczający sposób odpowiadają potrzebom zróżnicowanych wewnętrznie dużych wydziałów, takich, jak obecny Wydział Historyczny.

W projekcie statutu stwierdzono, że w przyjętym w przyszłości regulaminie Wydziału mogą znaleźć się zapisy pozwalające na przekazanie Radzie Instytutu kompetencji w zakresie opiniowania wniosków o zatrudnianie pracowników i rozstrzygnięcia konkursów (§ 62, ust. 2). Nic nie mówi się jednak o możliwości cedowania Radzie Instytutu innych kompetencji Rady Wydziału (opisane w § 61, ust. 1). Analogicznie § 59, ust. 2 pozwala na przekazanie tylko części kompetencji Dziekanowi kierownikowi takiej jednostki (dyrektorowi instytutu) (opisane w § 59, ust. 1, pkt 3, 4, 7).

Aby umożliwić dobre funkcjonowanie środowisk takich jak Instytut Historyczny § 62, ust. 2 powinien delegować na Radę Instytutu nie tylko kompetencje Rady Wydziału opisane w § 61, ust. 1, pkt 4 i 5, lecz także określone w punktach 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9 i 10.

Projekt nie określa zasad wyłaniania i powoływania dyrektora Instytutu. Podtrzymujemy postulat, by dyrektor Instytutu był powoływany w drodze wyborów w obrębie środowiska Instytutu.

Przepisy § 64, pkt 6, 9, 11 określają zasady współpracy dyrektora kolegium z dziekanem, nie wspominając jednak o kierowniku jednostki organizacyjnej wydziału (dyrektorze instytutu). Aby właściwie realizować zasadę federacyjnego ustroju niejednorodnych wydziałów, zapisy te powinny przewidywać również współpracę dyrektora kolegium z dyrektorem instytutu.

Oczekujemy ponadto, że w § 22 Statutu UW, analogicznie do § 59 (dla dyrektora instytutu) i § 62 (dla rady instytutu), znajdą się zapisy pozwalające na zachowanie i odpowiednie – biorące pod uwagę zróżnicowane potrzeby dydaktyczne i badawcze – funkcjonowanie bibliotek dużych instytutów.

### **Varia**

**Ad § 16:** Nie jest jasne jak należy rozumieć zapis o tworzeniu kolegium studiów z przynajmniej trzech kierunków studiów. Czy osobnymi kierunkami – w intencji projektodawcy – są np. studia I-go i II-go stopnia o tej samej nazwie?

**Ad § 58:** W paragrafie brak ust. 6.

**§ 58 p. 2, 5:** „z pośród” należy zamienić na „spośród”.

dr hab. *Jarosław Czubaty*, prof. UW

Przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Historycznego UW

dr hab. *Łukasz Niesiołowski-Spanò*

Dyrektor Instytutu Historycznego UW

25 kwietnia 2019 r.